

پرداخت طلب نانوایان از جیب مردم

قیمت نان در مشهد تا پرداخت کمک هزینه جبرانی از سوی دولت، ۱۵درصد افزایش یافت

گزارش خبری

میلجه قزاق
گزارشگر

قیمت نان برای بار دوم در سال ۱۴۰۴ در مشهد افزایش یافت. احتمالاً در آخر هفته گذشته یا این خبر را خوانده اید یا در هنگام خرید نان با یک دستگاه کارت خوان به جزر نانینورویه روضه اید که باید مبلغی اضافه را از طریق آن کارت خوان حساب می کردید. قیمت نان در تیرماه امسال در مشهد ۵۲درصد افزایش یافت و حالا ۱۵ درصد دیگر به آن اضافه شده است. اما چرا قیمت قوت غالب مردم بدون اعلام رسمی و به توصیف برخی شبانه افزایش یافته است؟ اگر بخواهیم یک خطی در همین ابتدا، ما چرا توضیح دهیم باید بگوییم دلیلش پرداخت نکردن کمک هزینه دولت به نانوایان است. حالا در هر استان تصمیم گرفته شده برای ادامه حیات نانوایان این بدهی به طور موقت و به طرق مختلف جبران شود. طبق اخبار رسیده در برخی استان ها جبران بدهی دولت از طریق کاهش وزن چانه صورت گرفته است و طبق مصوبه استانی در مشهد، این موضوع از طریق افزایش ۱۵ درصدی قیمت، حالا سؤال اینجاست که چرا اجرانشدن تعهدات دولت باید باری شود بر دوش مردم؟ در ادامه درباره این بدهی، چالش های نانوایان و تأثیر نهایی افزایش قیمت ها بر سفره مردم به طور خلاصه توضیح داده شده است.

● بدهی ۵ماهه دولت به نانوایان

چرا نانوایان همیشه به قیمت نان معترض اند؟ این سؤال را از فعالان این حوزه پرسیدیم و پاسخ هایی شنیدیم که نه فقط این روزها، بلکه طی سال های اخیر بار ها از زبان آن ها شنیده و منتشر شده است. آن ها از تورم می گویند. از نامتوازن بودن دخل و خرج، از مشکلات «نانینو» و دشواری دریافت یارانه از دولت. در این گزارش روی قسمت دریافت یارانه از دولت تمرکز می کنیم. آن ها می گویند بین چهار تا شش ماه است که کمک هزینه جبرانی خود را دریافت نکرده اند.

ما چرا این است که طرح هوشمندسازی یارانه آرد و نان با هدف کاهش انحراف آرد یارانه ای در کشور در اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۱ با استقرار کارت خوان هوشمند آغاز شد. دولت سیزدهم با هدف ترمیم غیرقیمتی خلأ درآمدی نانوایان و تثبیت هزینه نان در سید هزینه خانوار برای سال ۱۴۰۱، اقدام به پرداخت کمک هزینه در پایان هر روز به نانوایان کرد. سقف کمک هزینه پرداختی دولت به نانوایان برای جبران افزایش نیافتن نرخ نان و افزایش هزینه اجاره و دستمزد سال های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲، معادل ۴۰درصد تعداد فروش نان ثبت شده در کارت خوان هوشمند برای نانوائی های دولتی و ۳۰درصد برای نانوائی های نیمه دولتی بود. سال گذشته همه نانوائی ها در یک دسته نیمه یارانه ای قرار گرفتند و مقرر شد هر روز دولت کمک هزینه جبرانی قیمت نان را بر اساس ۲۰درصد برای نانوایان واریز کند. اما آن ها چالش های متعددی در این مسیر داشتند. از جمله مشکلات نانینو قطع شدن سامانه و ثبت نشدن درست تعداد نان های فروخته شده، تأخیرهای گاه

و بی گاه در پرداخت و از همه مهم تر محاسبه قیمت نان با نرخ سال های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲، در نهایت از ابتدای امسال مقرر شد که برای محاسبه «هزینه جبرانی» که قرار بود دولت به نانوایان پرداخت کند، معادل ۱۵درصد تعداد فروش نان البته با نرخ های امسال باشد. موضوعی که به گفته نانوایان تا اردیبهشت اجرا می شد، اما از خرداد و پس از جنگ دوازده روزه این پرداخت ها با اختلال روبه رو شد. نانوائی می گویند که باوجوداین، پس از آن بدهی ها پرداخت شد، اما بار دیگر از حدود پنج ماه قبل، دیگر کمک هزینه واریز نشده است.

● بدهی دولت به نانوایان تعداد زیادی را به تعطیلی می کشاند

رئیس اتحادیه نانوایان مشهد می گوید: دولت در سال ۱۴۰۲ قرار بود بین ۳۰ تا ۴۰درصد از مبلغ هر نان را به صورت یارانه، شب به شب به حساب نانوایان واریز کند. اما چون این مبلغ بر اساس نرخ سال ۱۴۰۲ محاسبه می شد و ارزش پول پایین آمده، در واقع این سهم به حدود ۱۵درصد رسیده است. به گفته علی اکبر کوه پیکر طبق قرار از ابتدای سال، دولت باید هر شب معادل همان ۱۵درصد را بر اساس فروش روزانه، به حساب نانوا واریز می کرد، ولی متأسفانه حدود پنج ماه است که این پرداخت ها انجام نشده است. او می افزاید: اکنون میانگین طلب نانوائی ها از دولت بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ میلیون تومان است. مثلاً دولت می گفت قیمت واقعی هر نان ۴ هزار تومان است، اما نانوا آن را ۳ هزار تومان بفروشد و آن هزار تومان مابه التفاوت را دولت شب به شب واریز کند، حالا با پرداخت نکردن،

خیلی از نانوائی ها یا تعطیل شده اند یا به نانوائی صنعتی تبدیل شده اند یا درخواست تعطیلی بلندمدت داده اند.

● افزایش قیمت موقت است

رئیس اتحادیه نانوایان مشهد ادامه می دهد: برای حل موقت مشکل، کارگروه استانی تصمیم گرفته تا زمانی که تکلیف پرداخت دولت مشخص شود، یک دستگاه مجزا برای محاسبه همان ۱۵درصد نصب شود و مبلغ آن از مردم دریافت شود. این مصوبه در فرمانداری تأیید و ابلاغ شده است.

به گفته کوه پیکر بنابر این اگر دولت بدهی نانوایان را پرداخت کند، آن ۱۵درصدی که فعلاً از مردم گرفته می شود حذف خواهد شد.

● یک دستگاه کارت خوان برای دریافت ۱۵درصد

او ادامه می دهد: در این طرح، قیمت ها نیز مشخص شده، مثلاً برای نان بربری که ۳ هزار تومان است، ۲۸۰ تومان باید از طریق دستگاه دوم محاسبه شود. برای سنگک هم که قیمتش ۵۲۰ تومان است، ۶۸۰ تومان روی دستگاه دوم ثبت می شود.

رئیس اتحادیه نانوایان مشهد می گوید: این اقدام یک مزیت دیگر هم دارد، در مواقع قطعی اینترنت یا برق، مثل دوران جنگ دوازده روزه اخیر که زیرساخت ها با مشکل روبه رو شد و بسیاری از دستگاه ها از کار افتادند، این دستگاه دوم به عنوان پشتیبان عمل می کند و از نظر پدافند غیرعامل هم قابل دفاع است. چون الان مردم دیگر نقدی پرداخت نمی کنند و وابستگی به کارت زیاد شده، داشتن یک سامانه پشتیبان بسیار ضروری است.

● یک ماه نان بربری چقدر؟

نان از دیرباز اصلی ترین خوراک مردم ایران بوده و برای بسیاری از خانواده ها، به ویژه دهک های پایین درآمدی، هنوز هم قوت غالب سفره محسوب می شود. در شرایط کنونی که تورم مواد غذایی و کالاهای اساسی افزایش یافته، تقاضا برای نان نیز نسبت به گذشته بیشتر شده است. از همین رو، هرگونه تغییر در نرخ نان همواره با حساسیت و توجه زیادی از سوی مردم همراه است. با اعلام قیمت های جدید نان در مشهد، این پرسش مطرح می شود که هزینه ماهانه نان برای یک خانواده چهار نفره چقدر خواهد بود؟ پاسخ به این سؤال، پیش از هر چیز، به سرانه مصرف نان در کشور

عکس: سید علی اشعرازی

بستگی دارد. آمار رسمی و دقیقی در این باره منتشر نمی شود و معمولاً بر اساس سرانه مصرف آرد یا گندم، میزان نیاز محاسبه می شود. با این حال، بنا به گفته کارشناسان، هر فرد به طور میانگین روزانه بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ گرم نان مصرف می کند، در برخی برآوردها این مقدار تا حدود یک و نیم قرص نان بربری ساده نیز در نظر گرفته می شود.

طبیعی است که این عدد با توجه به نوع نان مصرفی، سبک تغذیه، منطقه جغرافیایی و وضعیت اقتصادی خانوار متفاوت باشد. اما اگر مبنای مصرف روزانه یک قرص نان بربری یارانه ای برای هر فرد در نظر بگیریم، هزینه ماهانه خرید نان برای یک خانواده چهار نفره به حدود ۶۲۴ هزار تومان می رسد. روشن است که در صورت کاهش مصرف دیگر اقلام خوراکی مانند برنج، سهم نان در سبد غذایی خانوار بیشتر خواهد شد و این هزینه نیز افزایش پیدا می کند. با این همه، همان طور که پیش تر در گزارش «نان گران و نانوا نگران» اشاره شد، گرانی نان تنها یک سوی ماجراست. این افزایش قیمت نه تنها برای مصرف کننده دشوار و نگران کننده است، بلکه برای نانوایان نیز چالش هایی به همراه دارد.

وزیر اقتصاد در مشهد

قانون مالیات بر ارزش افزوده به نفع شهرداری ها اصلاح می شود

حجت الاسلام والمسلمین نصرا... پیمان فر تأکید کرد: مأموریت شهر مشهد در زمینه زیارت و تأمین آرامش زائران و مردم ایران، به عنوان مأموریتی ملی و متمایز از سایر کلان شهرها باید مورد توجه سیاست گذاران و تصمیم سازان کشور قرار بگیرد.

● لزوم بازنگری در نظام مالیات بر ارزش افزوده

رئیس سازمان امور مالیاتی کشور با اشاره به اینکه مطالبه افزایش عوارض منطقی است، گفت: در شهرهایی مانند مشهد که پذیرای میلیون ها زائر هستند، بخش بزرگی از خدمات شهری توسط شهرداری ها به زائران ارائه می شود و این مسئله هزینه های سنگینی بر دوش شهرداری شهری می گذارد. محمد هادی سبحانیان افزود: درباره شهرهای سیاحتی و گردشگری نیز این مسئله صدق می کند. قانون گذار لازم است درباره آینده نظام مالیات بر ارزش افزوده بازنگری داشته باشد تا عدالت مالیاتی در توزیع منابع میان شهرها برقرار شود.

● واگویی برخی چالش ها از زبان فعالان اقتصادی

محمد علی چمنیان، نایب رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، در این نشست به مسئله دارایی های نامشهود در نظام اقتصادی کشور پرداخت و این مسئله را مانعی جدی در مسیر توسعه اقتصاد دانش بنیان کشور مطرح کرد. احسان شجاعی، نایب رئیس کمیسیون سرمایه گذاری، تأمین مالی و اقتصاد کلان اتاق خراسان رضوی، به محدودیت های جدی واحدهای کوچک و متوسط اقتصادی در دسترسی به منابع بانکی پرداخت. همچنین تفاوت نرخ ذخیره منابع بانکی در تهران و استان ها را یکی از عوامل محدودیت در اعطای تسهیلات مطرح کرد. محمد حسین روشنگر، عضو هیئت رئیسه اتاق خراسان رضوی، به مشکل دریافت تسهیلات واحدهای تولیدی و صنعتی استان پرداخت. عبدا... یزدان بخش، عضو هیئت نمایندگان اتاق خراسان رضوی نیز تداوم سیاست های متناقض در حوزه تخصیص ارز و ترخیص کالا از گمرک را عامل تحمیل هزینه های مضاعف بر دوش تولیدکنندگان دانست. اینکه صنعتگران با توجه به کمبود ارز، تعهدات ارزی سنگین و قطعی های مکرر برق و گاز، نیازمند حمایت هستند.

سعید بامشکی، رئیس کمیسیون واردات اتاق خراسان رضوی نیز سیاست بهینه سازی مصارف ارزی را موجب گسترش رانت، فساد و قاچاق کالا دانست.

مشهد با تأکید بر تناسب نداشتن سهم مشهد از منابع مالیاتی نسبت به تهران گفت: شهرداری تهران ماهانه حدود ۳ همت صرف پرداخت حقوق و دستمزد می کند و در مقابل ۲ همت مالیات بر ارزش افزوده دریافت می کند. اما شهرداری مشهد با پرداخت ماهانه حدود ۲ همت حقوق و دستمزد، تنها ۳۰۰ میلیارد تومان مالیات بر ارزش افزوده دریافت می کند. بنابر این موضوع باید بازنگری شود.

● دولت پای کار شهرداری مشهد بیاید

وی تصریح کرد: در زمینه زیرساخت های شهری نیز دولت مساعدتی نمی کند، ارزان ترین حمل و نقل درون شهری را در مشهد داریم و هزینه خرید اتوبوس و تأمین مترو را با هزینه های داخلی شهرداری تأمین می کنیم. تأمین این هزینه ها دشوار است و مادر برخی مناسبت ها به زائران، اسکان و خدمات رایگان می دهیم. دولت نیز باید پای کار شهرداری مشهد در حوزه های مختلف بیاید.

● مشهد، شهری ملی است

رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اینکه ارائه خدمات گسترده در شهر مشهد به زائران و مردم سراسر کشور یک مأموریت ملی است، گفت: بخش زیادی از این خدمات بر دوش شهرداری است. نباید فقط بر مبنای جمعیت ساکن استان در محاسبات مالی و سرانه خدماتی دیده شود.

تنظیم شهری، ۵۰ میلیارد تومان برای جمع آوری و دفن زباله و نخاله و ۷۰ میلیارد تومان برای نگهداری فضای سبز و پارک ها هزینه می شود. محمد رضا قلندر شریف با اشاره به اینکه بودجه سالانه شهرداری ۲۲ همت است، اظهار کرد: فقط حدود ۶ درصد از این رقم از محل مالیات بر ارزش افزوده است. این در حالی است که مشهد از نظر جمعیت دومین کلان شهر کشور است، اما در دریافت مالیات بر ارزش افزوده پس از استان هایی چون آذربایجان شرقی، البرز، اصفهان، خوزستان، کرمان و حتی بوشهر قرار دارد. وی با اشاره

به یکی از چالش های مهم در حوزه نحوه پرداخت مالیات شرکت ها بیان کرد: در زمینه نحوه پرداخت مالیات شرکت هایی که دفتر مرکزی آن ها در تهران قرار دارد، اما فعالیتشان در مشهد انجام می شود، اصلاحات قانونی شده، اما هنوز اجرایی نشده است.

● لزوم بازنگری در قانون مالیات بر ارزش افزوده

قلندر شریف در ادامه با بیان اینکه بیش از نیمی از ظرفیت اقامتی کشور در مشهد است، گفت: بیشتر این اقامتگاه ها هتل های سه ستاره و پایین تر هستند که طبق قانون از مالیات بر ارزش افزوده معاف اند. از سوی دیگر، مالیات های وصول شده گاهی تا سه سال بعد تسویه و توزیع می شوند که در این فاصله ارزش واقعی پول تغییر می کند. این موضوع موجب از بین رفتن بخشی از منابع مالیاتی و عوارض شهری شده و نیازمند اصلاح فوری در قانون است. شهردار

و متوسط در استان ها سهم کمتری داشته باشند. در نتیجه استان هایی که بنگاه های خرد دارند در این زمینه بهره ای نمی برند. هدف ما، افزایش نقش بازار سرمایه در تأمین مالی است.

● تلاش در راستای افزایش بازار سرمایه در شرق کشور

غلامحسین مظفری، استاندار خراسان رضوی، در این نشست درباره افزایش سهم بازار سرمایه در تأمین مالی استان به برگزاری نمایشگاه «مشهد اینوکس» و «مشهد فاینکس» اشاره کرد و گفت: هدف از برگزاری این همایش، حمایت از شرکت هایی بود که آمادگی ورود به بورس و فرابورس را دارند و توانان تلاش شد تابستری برای گسترش بازار سرمایه در شرق کشور فراهم شود. تکرار تجربه برپایی این نمایشگاه می تواند به پیوند میان فعالان اقتصادی، نهادهای مالی و سرمایه گذاران کمک و به تدریج نقش مشهد را در شبکه بازار سرمایه کشور تقویت کند.

● نبود تناسب سهم شهرداری از مالیات بر ارزش افزوده

در این نشست شهردار مشهد با اشاره به اینکه سهم شهرداری از مالیات بر ارزش افزوده با حجم خدمات شهری متناسب نیست، گفت: ماهانه حدود ۱۶۰۰ میلیارد تومان صرف پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان، ۲۷۱ میلیارد تومان برای جابه جایی مسافران در شبکه اتوبوس و مترو، ۲۴۰ میلیارد تومان برای

صدوسی و هشتمین نشست شورای گفت وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی با حضور وزیر اقتصاد برگزار شد. در این نشست مباحثی نظیر ضرورت بازنگری در سیاست های مالی و بانکی، تقویش اختیارات استانی، اصلاح نظام توزیع منابع مالیاتی و رفع موانع سرمایه گذاری در استان مطرح شد. علی اکبر لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت وگوی دولت و بخش

خصوصی خراسان رضوی نیز بسته ای شامل ۵۴ بند از مسائل، چالش ها و پیشنهاد های اقتصادی استان را برای بررسی ارائه کرد. یکی از محورهای مهم این بسته، موضوع بازنگری در سهم شهرداری ها از مالیات بر ارزش افزوده بود. بر اساس بند (الف) ماده ۲۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده، جمعیت هر شهر مبنای اصلی در تعیین سهم شهرداری ها از این درآمد است، اما ویژگی های خاص استان خراسان رضوی به دلیل زائریذیری و حضور اتباع در این محاسبات لحاظ نمی شود.

● افزایش سهم شهرداری ها از مالیات بر ارزش افزوده

وزیر اقتصاد و دارایی در این نشست از لزوم بازنگری در سهم شهرداری ها از مالیات بر ارزش افزوده خبر داد و گفت: اصل این دغدغه کاملاً درست است و وزارت اقتصاد در حال تدوین لایحه ای اصلاحی برای رفع این مسئله است که پس از نهایی شدن به مجلس ارائه می شود. سید علی مدنی زاده با تأکید بر اینکه اصلاح باید مبنایی و ریشه ای باشد، گفت: زائرانی که به مشهد سفر می کنند، بخشی از مالیات ارزش افزوده کالاها و خدمات حاصل از خریداری کالای آن ها به استان بازمی گردد. در حالی که هزینه های خدماتی آن در همان شهر مصرف شده است. وی افزود: در حالی که از سوی دیگر در مالیات بر عملکرد، شرکت ها مالیات خود را بر اساس محل تولید و اشتغال خود پرداخت می کنند اما در بازگشت درآمد حاصل از مالیات بر ارزش افزوده هم اشکالاتی وجود دارد. وزیر اقتصاد و دارایی در ادامه این نشست به موضوع ضرورت افزایش نسبت مصارف به منابع بانکی خراسان رضوی پرداخت و گفت: ۹۰درصد نظام تأمین مالی کشور، بانک محور است. این موضوع باعث شده بخش زیادی از تسهیلات به بنگاه های بزرگ اقتصادی اختصاص یابد و بنگاه های کوچک